

Kredietcrisis

1. Welk van de onderstaande woorden is samengesteld uit twee werkwoorden?

c. Spelevaren.

Deze samenstelling bestaat uit *spelen* en *varen*, twee werkwoorden. Het woord betekent 'voor je plezier varen'. *Bevel* en *tanden* zijn zelfstandige naamwoorden, dus a en b zijn fout. Ook antwoord d is niet opgebouwd uit twee werkwoorden: *tevreden* is een bijvoeglijk naamwoord.

<http://weblogs3.nrc.nl/woordhoek/2008/10/15/ook-taal-lijdt-aan-inflatie-in-kredietcrisis/>

Mama!

2. Welk woord hoort NIET bij het lijstje van de tien eerste woorden die Nederlandse kinderen leren?

a. Aap.

Volgens het proefschrift van kindertaaldeskundige Liesbeth Slichting uit 1996 zijn de eerste tien woordjes van Nederlandse kinderen doorgaans: *auto*, *mama*, *papa*, *poes*, *opa*, *koekje*, *oma*, *pop*, *bal* en *paard*. Ook in China en de VS staan *papa* en *mama* in de top 10. Amerikaanse kindjes gebruiken verder begroetingen, zoals *hallo*, *dag* en geluiden zoals *yummy* ('lekker!'). De Chinese taal kent veel speciale woorden voor allerlei familieleden, waar wij geen aparte term voor hebben, zoals *ouder broertje* of *oma van moederskant*. Deze woorden kennen peuters ook.

http://www.nrc.nl/wetenschap/article1962355.ece/Woorden-schat_peuters_verschilt_per_land

Verbaasd? Nee, verbijsterd!

3. Wat is GEEN synoniem van verbijsterd?

d. Woedend.

Met het woord *verbijsterd* drukt iemand uit dat hij ergens onthutst, perplex of verbouwereerd over is. Een Kamerlid stelt als reden voor het overmatige gebruik van *verbijsterd* en niet een van de vele synoniemen van dit woord, dat er gewoonweg erg weinig termen zijn waarmee je onmacht kunt verhullen.

http://www.nrc.nl/opinie/article2016788.ece/lk_ben_Kamerlid,_dus_ik_ben_verbijsterd

#%*@!

4. Waar gaan scheldwoorden bij Nederlanders meestal over?

a. Dood en ziekte.

De categorie van ziektescheldwoorden is eigenlijk alleen in Nederland van enige betekenis. Bij Spanjaarden gaat het bijvoorbeeld vooral om familie-eer en voor Duitsers is maatschappelijk succes een belangrijke waarde. Scheldwoorden als *teringlijer* of *klerelijer* komen waarschijnlijk voort uit een religieus klimaat waarin ziekten beschouwd werden als een straf van God.

<http://www.theatlantic.com/doc/200811/swear-words>

And the winner is ...

5. Hoe zijn deze verschillen onderzocht?

a. Door alle verschillende woorden van de speeches te tellen.

James Pennebaker, een Amerikaanse hoogleraar psychologie, is de uitvinder van dit woordentellen en heeft er een speciaal computerprogramma voor ontwikkeld: de *Linguistic Inquiry and Word Count*, LIWC. Alles wordt geteld: het totale aantal woorden, het aantal woorden van meer dan zes letters, het aantal persoonlijke voornaamwoorden – de eerste, tweede en derde persoon (ik, jij, hij) apart – en ga zo maar door. Op deze manier heeft hij de debatten van Barack Obama versus John McCain geanalyseerd.

http://www.nrc.nl/wetenschap/article2032312.ece/Obama_en_McCain_onthullen_zich_via_taaldetails

Dodelijke taal

6. Hoe is dat mogelijk?

a. Doordat mensen kinderlijke taal gebruiken, raken bejaarden gestrest en overlijden ze eerder.

Uit recent Amerikaans onderzoek blijkt dat een kinderlijke behandeling stress veroorzaakt. Door bejaarden als kleuters te behandelen, krijgen ze bovendien een heel negatief beeld van het ouder worden en dat kan leiden tot hartkwalen. Ze kunnen zelfs 7,5 jaar eerder overlijden dan mensen die niet kinderlijk behandeld worden. Van *Staying Alive* is onlangs juist aangetoond dat het ritme en de beat van het nummer ideaal zijn voor een reanimatiepoging.

http://headlines.nos.nl/forum.php/list_messages/12417
<http://publichealth.yale.edu/faculty/levy.html>

Slaapt-ie?

7. Wat betekent: 'Hij en doet'?

d. Hij slaapt niet.

En is in deze zin een negatiepartikel, net als *niet*. Vroeger kende het Nederlands, net als het Frans nu, twee negatie-elementen: *en ... niet* (*ne ... pas*). In sommige dialecten bestaat dat *en* nog steeds.

Liet-Lavlut

8. Hoeveel officiële minderheidstalen kent Nederland?

b. Eén: Fries.

Strikt genomen is een minderheidstaal elke taal die in een bepaald gebied door een minderheid van de bevolking wordt gesproken. Fries is in Nederland de enige taal die in het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden de hoogste bescherming als minderheidstaal geniet. Limburgs en Nedersaksisch zijn ook beschermd, maar hiervoor worden geen speciale maatregelen genomen in het onderwijs, de media of openbare diensten. De andere talen zijn wel talen die door minderheden in Nederland gesproken worden, maar zijn officieel geen minderheidstaal.

<http://www.liet-lavlut.eu/article.php?l=8&a=373>
http://nl.wikipedia.org/wiki/Europees_Handvest_voor_regionale_talen_of_talen_van_minderheden

Partners



De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij



Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen



studereninleiden.nl



UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

De Talenquiz is een initiatief van De Taalstudio en De Praktijk en wordt geschreven door De Taalstudio. De quiz wordt maandelijks gratis verstuurd naar de abonnees en daarnaast verspreid via www.taalstudio.nl, www.kennisnet.nl en www.kennislink.nl. De Taalstudio is volstrekt onafhankelijk in onderwerpkeuze, formulering en verwijzing. Op dit product zijn de Algemene Voorwaarden van de Taalstudio van toepassing.